

Spis treści

Wstęp	5
I. Miejscowość i parafia	9
1. Warunki społeczno-gospodarcze w Ujeździe do czasów pruskich	19
2. Ujazd w latach 1740–1810	23
3. Początki parafii i jej granice	26
4. Miejscowości leżące na terenie parafii	29
5. Przemiany demograficzne	30
II. Obiekty sakralne	35
1. Kościół parafialny pw. św. Andrzeja Apostoła w Ujeździe	35
1.1. Budynek	35
1.2. Wnętrze kościoła	37
2. Kościół pw. Ducha Świętego w Starym Ujeździe	44
2.1. Starania o zezwolenie na budowę kościoła	44
2.2. Budowa kościoła (1988–1992)	58
2.3. Poświęcenie kościoła	59
2.4. Zewnętrzny i wewnętrzny opis kościoła	59
2.5. Pomieszczenia uzupełniające i dzwony	61
2.6. Racje duszpasterskie za i przeciw utworzeniu samodzielnej jednostki duszpasterskiej w Starym Ujeździe	62
3. Kościół pw. św. Jadwigi Śląskiej w Niezdrowicach	64
3.1. Starania o pozwolenie na budowę kościoła	66
3.2. Budowa	69
3.3. Poświęcenie kościoła	74
3.4. Zewnętrzny i wewnętrzny opis kościoła	76
3.5. Obrazy i figury	78
3.6. Dzwony i inne wyposażenie	79
4. Kościół pątniczy pw. Nawiedzenia NMP – Studzionka	80
4.1. Drewniana kaplica poświęcona NMP	81
4.2. Murowany kościół pw. Nawiedzenia NMP	82
4.3. Źródło Maryi – Studzionka	86
4.4. Kaplica z łaskami słynącym obrazem	86
4.5. Doroczna uroczystość odpustowa	89
4.6. „Odpust kotuliński”	92
4.7. Pielgrzymka z Kamionka	92

4.8. Pielgrzymki ze Starej Kuźni i Ortowic	93
4.9. Spotkania młodzieży	93
4.10. Inne pielgrzymki, Msze św. i nabożeństwa	94
5. Inne kościoły (kaplice)	97
5.1. Kościół pw. św. Michała Archanioła w Starym Ujeździe	97
5.2. Kościół (kaplica) pw. św. Mikołaja	100
5.3. Kościół (kaplica) pw. św. Bartłomieja w Ujeździe	101
5.4. Kościół (kaplica) pw. św. Barbary	102
6. Kapliczki i krzyże przydrożne	103
6.1. Kapliczki w Ujeździe	104
6.2. Kapliczka Trójcy Świętej	105
6.3. Kapliczka w Starym Ujeździe	105
6.4. Kapliczka w Niezdrowicach	106
6.5. Krzyże	106
7. Cmentarze	115
7.1. Cmentarz przy ul. Strzeleckiej i przy ul. Traugutta	115
7.2. Cmentarz w Starym Ujeździe	116
7.3. Cmentarz przy kościele pw. św. Barbary	117
7.4. Cmentarz przy kościele pw. św. Bartłomieja	117
7.5. Cmentarz żydowski w Ujeździe	117
III. Budynki parafialne. Uposażenie parafii	121
1. Plebania i inne budynki parafialne	121
1.1. Plebania	121
1.2. Parafialny dom katechetyczny	123
1.3. Dom przedpogrzebowy	124
1.4. Fundacja św. Antoniego (dom opieki) – przedszkole	124
1.5. Dom pustelnika przy Studzionce	125
1.6. Dom w Starym Ujeździe należący do parafii	125
1.7. Zabudowania gospodarcze	126
2. Uposażenie parafii	127
2.1. Beneficjum parafialne	127
2.2. Fundacje	130
2.3. Inne przychody	132
IV. Duszpasterze i ich współpracownicy	133
1. Proboszczowie parafii Ujazd	133
1.1. Proboszczowie do 1810 r.	133
1.2. Proboszczowie od 1810 do 2010 r.	135
2. Wikariusze	139
2.1. Wikariusze do 1810 r.	139
2.2. Wikariusze od 1810 do 2000 r.	143

3. Siostry boromeuszki	151
4. Współpracownicy świeccy	152
4.1. Patronowie parafii	152
4.2. Rada parafialna	153
4.3. Służba kościelna	155
V. Praca duszpasterska	157
1. Duszpasterstwo sakramentalne	157
1.1. Chrzest	158
1.2. Eucharystia	161
1.3. Sakrament pokuty i pojednania	170
1.4. Bierzmowanie	175
1.5. Sakrament małżeństwa	176
1.6. Namaszczenie chorych	178
2. Nauczanie	180
2.1. Kazania	180
2.2. Katecheza	182
3. Wizytacje biskupie dawniej i dziś	186
4. Wizytacje dziekańskie	188
5. Szczególne akcje duszpasterskie	190
5.1. Rekolekcje	190
5.2. Misje ludowe	191
5.3. Peregrynacja kopii obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej	192
VI. Życie religijne. Praktyki religijne	195
1. Praktyki obowiązkowe	195
1.1. <i>Dominicantes</i> – udział w niedzielnej Mszy św.	195
1.2. <i>Paschantes</i> – przyjmowanie Komunii św. w okresie wielkanocnym	196
2. Praktyki pobożnościowe	197
2.1. Nieszpory niedzielne	197
2.2. Nabożeństwa majowe	198
2.3. Nabożeństwa różańcowe	199
2.4. Nabożeństwa fatimskie	199
2.5. Nocne czuwania modlitewne w Studzionce	200
2.6. Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	200
2.7. Triduum ku czci św. Stanisława Kostki	201
2.8. Gorzkie Żale	201
2.9. Pielgrzymki	202
3. Pogrzeb	204
4. Zwyczaje religijne związane z rokiem kościelnym	205
4.1. Procesja rezurekcyjna na zakończenie Wigilii Wielkanocnej	205
4.2. Procesja Bożego Ciała	206

4.3. Procesja do Studzionki w dniu odpustu	206
4.4. Procesje w dniu odpustów	207
4.5. Procesja w święto Ofiarowania Pańskiego	207
4.6. Procesje w czasie Dni Krzyżowych	207
4.7. Procesja w dzień św. Marka (25 kwietnia)	207
4.8. Odpust w kościele parafialnym	208
4.9. Odpust w kościele pątniczym pw. Nawiedzenia NMP	208
4.10. Odpust w Starym Ujeździe i Niezdrowicach	208
4.11. Rocznicą poświęcenia kościoła parafialnego	208
4.12. Rocznicą poświęcenia kościoła w Starym Ujeździe i Niezdrowicach	209
5. Tradycje religijne	210
5.1. Zwyczaje związane ze św. Mikołajem, biskupem	210
5.2. Zwyczaje związane ze św. Marcinem	210
5.3. Nawiedzanie kościoła	211
6. Bractwa i stowarzyszenia kościelne	212
6.1. Bractwo Najświętszego Serca Pana Jezusa	212
6.2. Bractwo Różańca Świętego	213
6.3. Inne bractwa	213
6.4. Róże Różańcowe	213
6.5. Ruch Światło-Życie (oaza)	214
7. Nadzwyczajne wydarzenia religijne	214
7.1. Jubileusze	215
7.2. Milenium	217
8. Powołania	217
8.1. Powołania kapłańskie	218
8.2. Powołania do życia konsekrowanego	226
VII. Oświata	229
1. Szkoła w Ujeździe	229
1.1. Początki szkoły	229
1.2. Budynek szkolny	231
1.3. Lokalizacja szkoły	235
1.4. Nauczyciele	235
1.5. Z życia szkoły	253
2. Szkoła w Starym Ujeździe	256
2.1. Erygowanie i działalność szkoły	256
2.2. Nauczyciele	260
2.3. Z życia szkoły	266
3. Szkoła w Niezdrowicach	268
3.1. Powstanie i działalność szkoły	268
3.2. Nauczyciele	273
3.3. Z życia szkoły	279

VIII. Opieka społeczna i zdrowotna	281
1. Szpitalik	281
2. Zespół charytatywny	289
3. Lekarze	290
4. Apteka i aptekarze	291
4.1. Założenie apteki w Ujeździe	291
4.2. Aptekarze, pomocnicy i uczniowie	299
4.3. Inspekcje	310
Jubileusz kościoła parafialnego (1613–2013)	319
Zakończenie	321
Zusammenfassung	325
Wykaz skrótów	330
Wykaz ilustracji	331
Indeks osób	334
Indeks miejscowości	344
Zestawienie źródeł i opracowań	348